

Vergaderjaar 1988–1989

20 857

Wijziging van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en van enige andere wetten (afschaffing aftrekbaarheid van geldboeten)

Nr. 5

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 21 december 1988

De vaste Commissie voor Financiën¹ belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel heeft de eer omtrent haar voorlopige bevindingen als volgt verslag uit te brengen.

Algemeen

De leden van de C.D.A.-fractie deelden de zienswijze van de regering, dat de fiscale aftrekbaarheid van een geldboete ongewenst is. Zij hadden dit reeds doen weten bij het voorbereidend onderzoek van wetsvoorstel 20 873 (Oort-II). In verband hiermee vroegen deze leden waarom het voorliggende wetsvoorstel noodzakelijk is. Wordt één en ander niet voldoende geregeld of had het niet geregeld kunnen worden in wetsvoorstel 20 873? Zij verwezen voorts naar het C.D.A.-verkiezingsprogramma Uitzicht.

Deze leden waren zich ervan bewust dat deze zienswijze in conflict kan komen met een theoretisch zuiver fiscaal inkomens- en winstbegrip. De stelling van de regering, dat met het oog op een voor de uitvoeringspraktijk begrijpelijke en hanteerbare oplossingen een wijziging van het regime inzake de fiscale aftrekbaarheid van geldboeten in beginsel betrekking zal moeten hebben op de door de strafrechter opgelegde geldboeten en de daarvoor in de plaats tredende transactiebedragen werd door deze leden vooralsnog niet onderschreven. Zij kwamen daar nog op terug.

De leden van de P.v.d.A.-fractie onderschreven de wenselijkheid, vanuit de beginselen en de doeleinden van het strafrecht, tot opheffing te komen van de fiscale aftrekbaarheid van geldboeten. De inbreuk op het beginsel van fiscale neutraliteit aanvaardden zij als de consequentie hiervan. Daarbij merkten zij op dat voor hen dit beginsel niet de absolute waarde heeft die er in fiscale discussies door sommigen aan wordt toegekend. De principiële argumentatie ten gunste van een onderscheid tussen een maatschappelijk empirisch bepaald inkomensbegrip (met de daaruit voortvloeiende beperkingen) en een fiscaal theoretisch bepaald zuiver winstbegrip (dat geen beperkingen zou dienen te kennen) achtten zij niet overtuigend. Overigens bestaan er reeds meerdere inbreuken op

¹ Samenstelling: leden: Joekes (VVD), voorzitter Kombrink (PvdA), ondervoorzitter Rienks (VVD), Engwirda (D66) Van Amelsvoort (CDA) Wöltgens (PvdA), Van Muiden (CDA), Van Iersel (CDA), Schutte (GPV), Herfkens (PvdA), Van Rey (VVD), Hummel (PvdA), De Grave (VVD), Linschoten (VVD), Paulis (CDA), Vermeend (PvdA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Melkert (PvdA), Smits (CDA), Reitsma (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA). Plv. leden: Ter Veld (PvdA), Van der Vaart (PvdA), Wolffensperger (D66) G. Terpstra (CDA), Van Es (PSP), Schartman (CDA), De Leeuw (CDA), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA), Beckers-de Bruijn (PPR), Van Otterloo (PvdA), Weisglas (VVD), Lauxtermann (VVD), Van der Camp (CDA) Pronk (PvdA), Frissen (CDA), Wolters (CDA) Van Traa (PvdA), Van Dis (SGP) Gerritse (CDA), Verspaget (PvdA).

het inkomens- en/of winstbegrip (vrijstellingen, forfaits, ondernemersfaciliteiten, verliescompensatie e.d.). En in het Nader Rapport wordt er bovendien terecht op gewezen dat door de strafrechter opgelegde boeten in een aantal EG-lidstaten evenmin aftrekbaar zijn.

In het licht van de beoogde datum van inwerkingtreding van de vastgestelde regeling achtten deze leden het opvallend dat over het wetsontwerp reeds op 13 maart 1987 advies gevraagd is aan de Raad van State en dat dit (pas) is uitgebracht op 3 november 1987. Waarom heeft het nog tot 28 september jl. moeten duren alvorens het wetsvoorstel kon worden ingediend? Naar aanleiding van het advies is het voorstel nauwelijks aangepast. Welke meningsverschillen speelden aan regeringszijde een rol in de opgelopen vertraging? Kan worden toegelicht welke handelingen verricht moeten worden, nu de plenaire behandeling van dit ontwerp vermoedelijk eerst plaats kan vinden na die van de Oort-wetgeving?

Tot nu toe was het de bedoeling «Oort» aan te passen op basis van dit ontwerp. Zal thans het onderwerp geldboeten uit Oort worden verwijderd en is in dat geval een nota van wijziging nodig op het onderhavige voorstel?

De leden van de fractie van D66 konden instemmen met een beperking in de aftrek van geldboeten. Zij waren van mening dat de aftrekbaarheid van geldboeten de effectiviteit van deze strafmaatregel voor een deel ondergraaft wegens de afwenteling van een deel van deze straf op de fiscus. Zij waren met de regering van mening dat bij een strafbaar gedrag een passende vermogenssanctie past. Hier staat tegenover, aldus de aan het woord zijnde leden, dat onze fiscale wetgeving als uitgangspunt heeft dat alle kosten die gemaakt moeten worden ten behoeve van het verwerven van een inkomen aftrekbaar zijn. Deze leden waren van mening, dat het onderhavige wetsvoorstel teveel afbreuk doet aan dit fiscaal rechtelijk uitgangspunt. Zij waren van mening dat geldboeten in het algemeen niet meer aftrekbaar mogen zijn met uitzondering van boetes voor economische delicten. Bij niet-economische delicten ligt de relatie tussen enerzijds straf en anderzijds vermijdbaar gedrag immers zeer duidelijk. In het geval van een economisch delict ligt er echter een duidelijke relatie met het eerdere beschreven fiscaalrechtelijke uitgangspunt. In dit geval waren deze leden van mening, dat het fiscaalrechtelijke uitgangspunt tussen enerzijds uitgaven met het oog op zakelijke belangen en anderzijds het belasten van al hetgeen uit ondernemingsactiviteiten wordt verkregen niet opzij gezet kan worden. Kan de regering aangeven of zij het met deze zienswijze eens is?

De leden van de S.G.P.-fractie toonden zich, globaal genomen, ingenomen met het wetsvoorstel. Zij hadden destijds, bij de behandeling van het ISMO-rapport, reeds te kennen gegeven dat zij het kabinetsstandpunt inzake de fiscale aftrekbaarheid van geldboeten, onderschreven. Overigens hadden deze leden ook eerder, geheel los van het ISMO-rapport, hetzelfde standpunt ingenomen omdat de zaak huns inziens niet noodzakelijkerwijze in het kader van misbruik of oneigenlijk gebruik geplaatst behoefde te worden. Volstreekte fiscale neutraliteit was naar hun besef een onmogelijk vol te houden positie.

Het lid van de R.P.F.-fractie had met belangstelling van dit wetsvoorstel kennisgenomen. Met de strekking kon hij in principe instemmen, hoewel hij erkende dat door het voorstel inbreuk wordt gemaakt op het materiële winstbegrip. Hij deelde de opvatting van de regering dat de huidige situatie, waarin aftrekbaarheid van geldboeten is toegestaan, in ernstige mate afbreuk doet aan de pogingen om het nog steeds onaanvaardbaar hoge criminaliteitsniveau terug te dringen. Vanuit dit gezichtspunt kiest de regering er terecht voor in het spanningsveld

tussen een zo zuiver mogelijke fiscale en een strafrechtelijke benadering, de laatste te laten prevaleren. De argumenten, die daarvoor op blz. 2 en 3 van de memorie van toelichting worden genoemd, achtte hij voldoende. Van belang achtte hij ook, dat in de ons omringende landen geldboeten niet aftrekbaar zijn. Wel riepen de bewoordingen van die argumenten nog een enkele vraag op bij dit lid. Gesteld wordt, dat er in de huidige situatie verschillen in rechtspositie optreden ook tussen veroordeelden onderling, die van de mogelijkheid van aftrek van geldboeten kunnen profiteren. Kan die stelling worden verduidelijkt? Hij vroeg ook of er aanwijzingen zijn, dat de rechter vanwege de fiscale aftrek in sommige gevallen wellicht geneigd is eerder tot het opleggen van een korte vrijheidsstraf over te gaan, dan wanneer die mogelijkheid niet zou bestaan. Of is het slechts een vermoeden, dat daaromtrent in de memorie van toelichting wordt uitgesproken?

Als kernbegrip, dat zowel in het nader rapport als in de toelichting wordt gebruikt als reden om de aftrekbaarheid van geldboeten te motiveren, hanteert de regering «de eenheid van onze rechtsorde». Het was dit lid niet precies duidelijk wat hieronder moet worden verstaan. Valt die eenheid uiteen in twee elementen: het belang van een doeltreffend straftoemingsbeleid en de wens rechtsongelijkheid bij de uitvoering van de straffen te voorkomen, of zijn dit slechts deelaspecten van dit begrip?

De reikwijdte van de vastgestelde regeling

Buitenlandse boeten

Het voorgelegde wetsvoorstel bevat een dubbele beperking tot door de Nederlandse strafrechter opgelegde geldboeten. Waarom boeten opgelegd door een buitenlandse rechter buiten schot blijven wordt in de memorie van toelichting, zo constateerden de leden van de P.v.d.A.-fractie, helaas niet gemotiveerd. Zij wezen erop dat de vanuit het strafrecht aangevoerde motieven tot beperking voor deze rechter in nog sterkere mate lijken te gelden;

- a. het afwentelingsmotief, en daarmee de bestrijding van criminaliteit,
- b. de verschillen in rechtspositie,
- c. het onvermogen rekening te houden met de fiscale aftrekbaarheid.

Deze leden hadden de sterke indruk dat de boeten in ons omringende landen worden vastgesteld in de veronderstelling dat ze fiscaal niet aftrekbaar zijn. Waarom mag het verschil uitmaken of een overtreding aan deze of gene kant van de grens is begaan? Hierbij ware te denken aan bijvoorbeeld vissers, naar gelang die verboden vangsten in Nederland of België aan land proberen te brengen. Bovendien wijst van Dijk erop dat er bij de buitenlandse boete alleen maar verlies is voor de schatkist middels aftrekbaarheid, terwijl de Nederlandse boeten nog tenminste de schatkist ten goede komen (WFR, 5844, p. 1427). Deze leden meenden al met al dat het gewenst is de beperking «Nederlands» te schrappen. Op de tweede beperking in het wetsvoorstel – namelijk tot door de strafrechter opgelegde boeten kwamen zij nog terug.

Rechtspersonen

De leden van de S.G.P.-fractie was het opgevallen dat in de gedachtenwisseling tussen regering en Raad van State zowel bij de bespreking van de fiscaalrechtelijke als de strafrechtelijke aspecten – zie blz. 4 en 5 van de «blauwe stukken» – sterk het accent is gevallen op het persoonlijk karakter van de straf. Tegen die achtergrond bezien, was bij deze leden de vraag gerezen of dit accent wel recht doet wedervaren aan het feit dat ook rechtspersonen als zodanig tot geldboeten (of daarmee gelijk te

stellen geldsommen) worden veroordeeld. Zij vroegen of het wetsvoorstel bewerkstelligt dat de aan rechtspersonen opgelegde geldboeten door de rechtspersoon niet onder aftrekbare kosten kunnen worden gerangschikt.

Door de fiscus opgelegde verhogingen

De leden van de P.v.d.A.-fractie merkten op, dat de tweede beperking in het wetsvoorstel, waarop zij eerder hadden gedoeld, de strafrechtelijke boeten betreft, waardoor zowel administratief als tuchtrechtelijke boeten buiten beschouwing blijven.

Deze leden stelden zich op het standpunt dat in het fiscale recht als verhogingen opgelegde sancties materieel volstrekt vergelijkbaar zijn met geldboeten die de strafrechter oplegt. De wel of niet aftrekbaarheid mag niet worden bepaald doordat vervolgingsrichtlijnen (mede op basis van de capaciteit van het OM vastgesteld) bepalend zijn voor het wel of niet instellen van een strafrechtelijke vervolging. Bovendien wordt door de belastingdienst frequent afgezien van een vervolging (ook als de richtlijnen die zouden vereisen) op basis van eigen opportuniteitsredenen (de moeite die gedaan moet worden, de bewijsproblemen), het middels een verhoging incasseren van een groter geldbedrag) danwel bij wijze van compromis.

Waarom opgelegde verhogingen «naar hun aard» buiten de werkingssfeer van het wetsvoorstel blijven wordt wederom in de memorie van toelichting niet nader toegelicht. Deze leden hadden wel behoefte aan uitleg terzake. Zij wezen er bovendien op dat de rechter verhogingen meer en meer is gaan zien als een sanctie in plaats van als materieel onderdeel van de belastingaanslag. De staatssecretaris heeft op 24 november jl. in een toespraak voor de Broederschap van Ontvangers gesteld dat het opleggen van een fiscale boete en van een orde boete gelden als het instellen van een strafvervolging. Hier ligt een samenhang met de materie die de regering volgens eerdere toezeggingen aan de kamer in de memorie van toelichting op de «Simons-regeling» zou bespreken. Zij vroegen om een overzicht van alle relevante jurisprudentie over de betekenis van de verhoging als sanctie ten opzichte van strafrechtelijke sancties.

Deze leden vroegen tevens naar de betekenis van ordeboeten in dit verband, die op het terrein van de invoerrechten en accijnzen plegen te worden opgelegd. Deze zijn formeel zelfs geen onderdeel van de belastingaanslag zodat het verschil met strafrechtelijke sancties nog geringer lijkt te zijn.

Naar aanleiding van de opmerking op blz. 4 van de memorie van toelichting, dat (ook) de door de belastingadministratie opgelegde verhogingen naar hun aard – immers niet door een tot de rechterlijke macht behorend gerecht belast met de behandeling van strafzaken opgelegd – buiten de werkingssfeer van het wetsvoorstel blijven, vroegen de leden van de S.G.P.-fractie of er inmiddels toch een overeenstemming bestaat wat betreft de opvatting dat de verhoging een straf is (zie J. J. M. Hertoghs, Invordering als strafexecutie, Weekblad voor fiscaal recht 24 november 1988, nr. 5846, blz. 1519 e.v.).

Tuchtrechtelijke boeten

Naar aanleiding van de antwoorden van de regering in de memorie van antwoord op wetsvoorstel 20 873 op vragen betreffende geldboetes opgelegd door de tuchtrechter en andere niet strafrechtelijke boetes maakten de leden van de C.D.A.-fractie de volgende opmerkingen.

Wat betreft gevallen waarin strafvervolging plaatsvindt na een tucht-

rechtelijke berechting kan de strafrechter bij het bepalen van de strafmaat rekening houden met de maatregel die door het tuchtcollege ten aanzien van de betrokkene is opgelegd.

De tuchtrechter zou in het omgekeerde geval dit eveneens kunnen doen maar in de fiscale aftrekbaarheid zit dan wel een verschil. Ook is het mogelijk dat een zaak niet door beide colleges wordt behandeld maar door één van beide. Het staat niet van te voren vast of een zaak door de tuchtrechter of de strafrechter behandeld wordt. Ook hier is dan een verschil in fiscale aftrekbaarheid.

Deze leden vroegen of het criterium – alleen geldboeten opgelegd door de strafrechter – tot rechtsongelijkheid leidt en of het een oplossing zou zijn ook geldboeten opgelegd door de tuchtrechter niet meer aftrekbaar te doen zijn. In dit verband vroegen zij ook aandacht voor wetsvoorstel 19 552 (Regelen inzake beroepen op het gebied van de individuele gezondheidszorg). In dit wetsvoorstel wordt onderscheid gemaakt tussen wettelijk geregeld tuchtrecht en het verenigingstuchtrecht. Bij het wettelijk tuchtrecht komen opgelegde geldboeten ten bate van de staat en worden maatregelen van schorsing en dergelijke door de minister ten uitvoer gebracht.

De leden van de P.v.d.A.-fractie wensten een nadere uiteenzetting te ontvangen over de tuchtrechtelijke boeten. Zij hadden de indruk dat het OM in de beoordeling van wel/niet strafrechtelijk vervolgen vaak rekening houdt met het bestaan van een tuchtrechtelijke sanctie-route voor bepaalde beroepsgroepen. In zoverre zijn beide sferen een substituuat voor elkaar en is het «verschil in doel en karakter» niet zo absoluut als uit het Nader Rapport zou zijn op te maken. Deze leden hadden de indruk, dat het doel van een tuchtrechtelijke boete breder is dan «een bepaald niveau van de activiteiten van die groep te waarborgen en saamhorigheid binnen die groep te handhaven». Als bewust een zeer abstracte doelschets is gekozen zou deze definitie ook toepasbaar zijn op een strafrechtelijke sanctie en wordt in het Nader Rapport geen wezenlijk onderscheidend criterium gehanteerd.

Deze leden vroegen om een overzicht van situaties waarin een tuchtrechtelijke dan wel een administratiefrechtelijke boete kan worden opgelegd. Zonder twiifel is een dergelijke inventarisatie beschikbaar, zo veronderstelden zij.

Parkeerbelastingen

De leden van de C.D.A.-fractie merkten op, dat er nog enige onduidelijkheid bestaat over de voortgang van wetsvoorstel 19 405 (fiscalisering parkeerboeten). Mocht het wetsvoorstel worden aangenomen, veroorloofden deze leden zich de vraag of dan ook de gefiscaliseerde parkeerboetes tot de aftrekbare kosten behoren.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden vast, dat de parkeerbelasting als voorzien in wetsvoorstel 19 405 eveneens buiten de aftrekbepaling valt. In het Nader Rapport wordt ook hierover gesteld dat deze naar zijn aard buiten de werkingssfeer van het voorstel ligt, omdat de sancties op de desbetreffende verkeersovertredingen niet meer als door de strafrechter opgelegde straffen worden aangemerkt.

Daarmee wordt echter naar het oordeel van deze leden niet veel meer gezegd dan dat er een definitie is gekozen en bepaalde zaken er buiten vallen. Hier is sprake van een goede illustratie dat een koerswijziging in de wijze waarop een bepaalde verkeersovertreding wordt behandeld op het gebied van de fiscaliteit gevolgen heeft. Is het, afgaande op de formele kenmerken van de nieuwe sanctie, overigens niet vreemd een belasting aftrekbaar te doen zijn? En is materieel niet gewoon sprake van een gefiscaliseerde boete? Hoe beoordeelt de regering het door Van Dijk geschetste gevolg (WFR, P. 1427): «De belastingplichtige zal dus

de parkeerboeten moeten splitsen in privé-overtredingen (niet-afrekbaar) en zakelijke overtredingen. De zakelijke overtredingen moeten vervolgens worden gesplitst in buitenlandse (wel afrekbaar) en binnenlandse overtredingen. De binnenlandse overtredingen moeten vervolgens weer worden gesplitst in parkeerstraffen (niet afrekbaar) en parkeerbelasting (wel afrekbaar)»?

Verkeersovertredingen

Naar aanleiding van wetsvoorstel 20 329 (Administratiefrechtelijke afdoening van inbreuken op bepaalde verkeersvoorschriften) vroegen de leden van de C.D.A.-fractie of ook de in deze wet geregelde boeten niet meer afrekbaar zouden moeten zijn. Is de opvatting van deze leden juist, dat overtredingen in het kader van bovenvermelde wet niet voldoen aan het criterium boete opgelegd door de strafrechter of transactieregeling ter voorkoming van strafvervolgung?

Verkeersovertredingen die ingevolge wetsvoorstel 20 239 administratiefrechtelijk worden afgedaan blijven wel verboden gedragingen en de in dat kader voorziene geldsommen, zullen niet meer afrekbaar zijn. De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of deze redenering niet evenzeer van toepassing is voor administratiefrechtelijke sancties op het gebied van belastingen of sociale zekerheid: ook daar gaat het immers om gedragingen die verboden zijn?

Verbeurdverklaring e.d.

Buiten aanmerking blijven verbeurdverklaringen, onttrekkingen aan het verkeer en ontnemingen van wederrechtelijk verkregen voordelen. Voor zover deze regelingen «een heel ander oogmerk hebben» achtten de leden van de P.v.d.A.-fractie zulks begrijpelijk. Voor zover het gaat om «bijkomende straffen waarvan het praktisch belang in de regel aanzienlijk geringer is dan dat van de geldboete» spraken zij echter twijfel uit. Zij meenden dat het praktische belang van verbeurdverklaringen bij voorbeeld niet zo gering is als in de memorie van toelichting wordt verondersteld.

Kunnen belangrijke maatregelen van deze aard er niet toe leiden dat de «officiële» straf lager wordt vastgesteld omdat de schuldige reeds op deze manier zwaar wordt getroffen? Dit blijkt eigenlijk ook uit de memorie van toelichting waar met betrekking tot de niet-afrekbaarheid van transactiebedragen wordt gesteld dat andere voorwaarden «zoals de afstand van in beslag genomen voorwerpen en de vergoeding van aangerichte schade niet door het wetsvoorstel worden bestreken». Kunnen deze voorwaarden wel de omvang van het transactiebedrag beïnvloeden? Deze leden vroegen om een reactie op de conclusies van Van Dijk: «Hier doemt een nieuwe ongelijkheid op. Voor een verdachte is een verbeurdverklaring dus aanzienlijk plezieriger dan een geldstraf terwijl onder bepaalde omstandigheden er economisch weinig verschil te constateren zal zijn». (WFR, P. 1427).

Een wederrechtelijk verkregen voordeel behoeft niet altijd belast te zijn. Is er in dat geval – door een extra voorwaarde te stellen – geen reden deze straf niet langer afrekbaar te doen zijn?

Schadevergoeding

De commissie-Terwee heeft in maart jl. voorgesteld de schadevergoedingsstraf als bijkomende straf in de wet op te nemen. Hoe zou de wel/niet afrekbaarheid ervan beoordeeld moeten worden, vroegen de leden van de P.v.d.A.-fractie.

De leden van de P.v.d.A.-fractie stelden vast, dat er niet alleen frequente discussie is gevoerd over de aftrekbaarheid van geldboeten maar ook over die van smeergelden en steekpenningen. Zij stelden hierover enkele vragen. Zij onderkenden dat het onderscheid met provincies en commissies niet altijd goed te maken is, maar meenden dat in reële gevallen bij deze laatste categorieën altijd de ontvanger ervan bekend zal kunnen zijn uit de bedrijfsadministratie. Bij de eerste categorieën is dat veelal, zo veronderstelden zij, niet het geval. Zij wierpen de vraag op of gelden die worden aangewend ten behoeve van het omkopen van bepaalde personen aftrekbaar moeten blijven.

De fiscus stelt zich in die zin neutraal op dat inkomsten of winsten die door middel van verboden handelingen worden verkregen belastbaar zijn. Of daaruit automatisch moet volgen, dat gelden aftrekbaar zijn die zijn uitgegeven voor verboden handelingen is evenwel de vraag. In het onderhavige wetsontwerp wordt deze band al verbroken, terwijl in geval van steekpenningen in nog sterkere mate sprake is van gedragingen die strafbaar zijn.

In sommige landen is de betaling ervan evenwel moeilijk vermijdbaar. Als het nodig is voor dat aspect te wijken rest de betaling aan Nederlandse belastingplichtigen en zou de aftrekbaarheid in dat geval geweigerd kunnen worden, c.q. zou de belastbaarheid veilig gesteld kunnen worden als bekend is aan wie de verboden betaling is gedaan. Fiscaal ligt het probleem meer bij de ontvanger dan de betaler. De aftrekbaarheid zou gebonden kunnen worden aan de voorwaarde dat naam en adres van de ontvanger worden opgegeven. Deze leden vroegen een reactie op deze probleemstelling en de daarin vervatte suggestie. Daarbij vroegen zij zich af in hoeverre belanghebbenden zich achter een buitenlandse vennootschap zouden kunnen verschuilen en in welke mate dit in de praktijk te bestrijden zou zijn.

Is hier niet sprake van een soortgelijk probleem als met de vaststelling van het wel of niet bestaan van een gelieerdheid? In welke mate kan hier een verbeterde internationale uitwisseling van informatie uitkomst bieden? Een andere vraag is of en op welke wijze de fiscus thans nagaat of van een reële betaling aan derden eigenlijk wel sprake is.

Het beginsel van fiscale neutraliteit blijft, aldus de regering, op zichzelf intact ondanks dat door de voornemens in dit wetsvoorstel daarop een uitzondering wordt gemaakt. Bij het lid van de R.P.F.-fractie leefde de vraag of in de toekomst meerdere uitzonderingen zijn te verwachten. Hij dacht hierbij bijvoorbeeld aan het schrappen van de aftrekbaarheid van zogenoemde smeergelden.

Budgettaire, personele en dereguleringsaspecten

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen naar de opbrengst als het wetsvoorstel gewijzigd zou worden door

- a. de beperking tot de Nederlandse rechter te laten vervallen,
- b. de niet-aftrekbaarheid ook betrekking te laten hebben op administratief-rechtelijke en tuchtrechtelijke boeten en
- c. de parkeerbelasting onder de regeling te brengen.

Artikelen

Artikel I, onderdeel A

De leden van de P.v.d.A.-fractie zagen gaarne toegelicht wat de functie is van de woorden «betaald aan de Staat». Tevens vroegen zij hoe de woorden «ter voorkoming van strafvervolgning» begrepen moeten worden:

wordt daaraan ook voldaan als de straf bestaat uit én gevangenisstraf én een geldboete?

Artikel I, onderdeel B

Het lid van de R.P.F.-fractie vroeg hoe reëel de mogelijkheid moet worden ingeschat, dat vergoedingen van door werknemers betaalde geldboeten als inkomsten zullen worden belast. Moet de zinsnede dat «dergelijke vergoedingen bij de ontvanger in de belastingheffing en de premieheffing voor de volksverzekeringen kunnen worden belast» zo worden verstaan, dat hierop geen actieve controle zal worden uitgeoefend?

Artikel III

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of Zwemmer terecht uit de memorie van toelichting bij Oort-II heeft afgeleid dat vergoedingen voor aan werknemers opgelegde geldboeten voor de werkgever wel aftrekbaar zouden blijven terwijl de wettekst dat niet tot uitdrukking brengt (WFR, 5844, p. 1430). De toelichting op het onderhavige voorstel is in elk geval wel duidelijk. Deze leden konden met dit onderdeel van het voorstel instemmen. Werknemers zullen op deze wijze aansporingen van hun werkgever in de fout te gaan wellicht eerder naast zich neerleggen. Een andere mogelijkheid is dat de werkgever gedwongen zal worden te bruteren.

Artikel V

De leden van de P.v.d.A.-fractie constateerden, dat de parlementaire behandeling van dit wetsontwerp eerst in de loop van 1989 zal kunnen worden afgerond. De inwerkingtredingsdatum is de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst. De wet vindt reeds toepassing met betrekking tot het jaar 1989. Wordt dit artikel niet aangepast dan zullen boetes worden opgelegd voor de dag van inwerkingtreding onder de werkings sfeer van deze wet vallen. Zou de regering dat onaanvaardbaar achten, ook als er tijdig voldoende bekendheid aan wordt gegeven?

In dat geval zal een nota van wijziging ingediend moeten worden en wordt ten opzichte van het aanvankelijke ontwerp de invoeringsdatum ten tweede male verschoven. Daarbij zijn dan nog twee varianten denkbaar:

- a. lid 1 blijft gehandhaafd, maar de leden 2 en 3 gaan werken voor een deel van 1989,
- b. de wet treedt in werking per 1 januari 1990 (vermoedelijk tegelijk met de Oort-wetgeving).

Willen de bewindsleden hun keuzes uitdrukkelijk motiveren?

De voorzitter van de commissie,
Joekes

De griffier van de commissie,
Witteveen